



Natura 2000  
Networking  
Programme on behalf  
of the European  
Commission



Tilos Park



Natura 2000 Networking Programme  
managed in partnership by project partners  
EUROPARC Federation, Eurosite and  
European Landowners Organization (ELO)

## Natura 2000 Networking Programme (NNP)

### “Natura 2000: For the People, By the People”

#### Conference Report

25 – 26 October 2007 in Rhodes, Greece

#### **a. Introduction/ Background:**

- Where the conference was held: The Venue of the conference was the Aktaion in Rhodes, Dodecanese, Greece. The Aktaion is a historical building, which was built by the Italians in the 15<sup>th</sup> century and it is considered to be a Rhodes landmark. It is owned and operated as a Conference Centre by the Rhodes Municipality. It was chosen as our venue because of its historical significance, lower rental cost, and for the support of Municipal/Communal efforts. Rhodes is the Administrative Centre of the Dodecanese Prefecture and as such is more accessible by sea from all other islands in the region than Tilos in October. This made it possible for many regional stakeholders and interested parties to attend the conference.
- The format used for the conference: The chosen format was that of presentations and group discussions.
- Target audience: The target audience included Tilos stakeholders, Municipal, regional and national governmental authorities, members of the regional press, professional and recreational (hunters, anglers, nature photographers) associations, environmental NGOs, Aegean University teachers of environmental studies and their students and ecotourism tour operators.
- The range of stakeholder groups participating, by stakeholder group:
  - Farmers: Eight farmers attended the conference.
  - Landowners: Six Tilos landowners attended the conference.
  - Hunters: Three hunters, including a representative of the National Union of Hunting Clubs, attended the conference.
  - Fishers: Three professional fishermen attended the conference.
  - Scientists: Fifteen scientists (environmentalists, biologists, ecologists) attended the conference.
  - Site Managers: Three Protected Area (Natura 2000) Managers attended the conference.
  - Foresters: Eight foresters from the regional Forestry Department attended the conference.
  - Press: Ten journalists from regional daily newspapers and three television crews from regional TV channels, participated in the conference. All of them reported about the conference and the TV channels had a two-day presentation of three hours each from the conference.
  - University Students: Thirty-eight Students of the Environmental Post Graduate Studies Program of the Aegean University attended the conference.
  - University Professors: Three Aegean University Professors who teach at the Environmental Education Program.
  - Public Sector Employees: Twelve employees of the Ministry of Agriculture, the Environmental Departments of the Dodecanese Prefecture and the City of Rhodes.
  - Elected Officials/Policy Makers: One Member of the European parliament, one member of the Hellenic Parliament, the Governor of the Dodecanese Prefecture, the Secretary General of the Southern Aegean Prefecture, two Mayors, and six Municipal Council Members attended the conference.
  - Members of the Clergy: Two Members of the Clergy attended the conference including the Bishop of Rhodes.
  - Representatives of organisations: Six representatives of regional and national NGOs Attended the conference.
- Actual attendees: 129 people attended and participated in the conference.

## **b. Purpose of Conference & Expected Outcomes**

- Conference rationale: The protection of the environment and biodiversity are not yet mainstream issues in the Dodecanese. The Natura 2000 concept still brings negative feelings to local stakeholders and disappointment to the professionals of the environmental industry. The title of the conference, “Natura 2000: For the People, by the People”, was chosen to engage even the stakeholders who believed that Natura 2000 sites were created to harm their interests. Bringing as a speaker the Bishop of Rhodes, who represented His Holiness the Patriarch Bartholomew I, broke down many social barriers and the perception that the protection of the environment is an issue supported and promoted by the extremists of the social spectrum. Bringing in elected officials as speakers succeeded in attracting members of the regional press and gave a meaningful purpose to the process. Bringing in the Academia in the conference guarantees that the process of thought and reflection about the many issues discussed will survive over time.
- Aim & Objectives of the conference for the host: My aims, which were to bring publicity to the positive aspects of the Natura 2000 Project, bring to the forefront of social acceptance the positive results of managing a Natura 2000 site, influence policy makers and the public alike to support nature and biodiversity conservation efforts, encourage professionals of the environmental industry that with the right management plan you can have positive results and social acceptance, were achieved.
- Specific issues to be addressed through the conference: Ecotourism development, dissemination of information, practical issues related to the management of a protected area, specific actions taken to support the preservation of island biodiversity, lobbying to gain political support for Natura 2000 projects were some of the issues that were addressed and discussed during the conference.

Conference speakers' contributions were as follows:

1. **His Eminence Metropolitan Kyrillos of Rhodes**  
Representing His Holiness Bartholomew I.  
**"Theological Approach to Environmental Consciousness."**
2. **Evangelia Tzampazi**  
Member of the Committee for the Environment of the European Parliament. (Socialist)  
**"Natura 2000 Network and Legal Protection of the Natural Environment: Weaknesses, challenges and opportunities."**
3. **Haralampos Kokkinos**  
Secretary General, Prefecture of Southern Aegean.  
**"The Role of the Regional Government in the Management of Protected Areas"**
4. **Anastasios Aliferis, MD**  
Mayor of Tilos  
**"The Role of Municipalities in the Management of Protected Areas"**
5. **Eleni Makrygianni**  
Environmentalist, National Park of Evros Delta, Managing Authority, Coordinator.  
**"1997-2007: Promoting the Natura 2000 Network in the Evros Delta for a Decade"**
6. **Katerina Perraki**  
Manager of the Environmental Policy Issues Dept. of the Hellenic Ornithological Society.  
**"Protected Areas and the Role of the NGOs"**
7. **Konstantinos Mentzelopoulos**  
Founder & Director of the Tilos Park  
**"The Role of the Society of Citizens in Managing Protected Areas. The Tilos Experience."**
8. **Aristotle Hatzifountas**  
Field Assistant, Tilos Park  
**"A Local Stakeholder's Experience with the Tilos Park"**
9. **Dr. Georgia Valaoras**  
Monitoring expert, Coordinator for Greece LIFE Nature and LIFE Environment projects  
**"Implementation of LIFE-Nature Projects in Greece. An Evaluation"**
10. **Yannis Rigas**  
Biologist  
**"Management Proposals for the Tilos Protected Area"**
11. **Dr. Haralampos Alivizatos**  
Biologist, Ornithologist  
**"Three Years of Results of the managements Plan for the Birds of Tilos"**

Salutations were spoken by:

1. **Ioannis Mahairides**  
Dodecanese Governor
2. **Andreas Sioulas**  
Director of the Rhodes Aquarium and the Marine Research Center.
3. **Anastasios Karamarios**  
Hellenic Parliament Member (Conservatives)

### c. Results - key points arising during the conference

- Extract of the key points arising: The Natura 2000 designation is an unexploited economic development asset for many communities. The Orthodox Christian Church believes that the protection of the environment and biodiversity is a religious and moral responsibility for man. Well-managed Natura 2000 sites bring prosperity to their communities and do fulfil their purpose. Successful techniques in fighting the PR war do work in the dissemination of information.

### d. Conclusions and further action

- The main points emerging from the conference and their relevance to the Natura 2000 Networking Programme objectives: See “c” above.
- Suggestions for future action: Transferring the Natura 2000 experience of Tilos Island to other islands in the region. Several Municipalities requested technical assistance and a new project is already in the making.

### e. Contact details of conference host

- Konstantinos Mentzelopoulos, Founder & Director of the Tilos Park Association, Ambassador of the Natura Network Program. Address: Livadia, GR-85002 Tilos. E-mail: [k.mentzelopoulos@yahoo.com](mailto:k.mentzelopoulos@yahoo.com) . Web: [www.LifeNature.org](http://www.LifeNature.org) (under construction).

### f. Contact details of conference participants

- Ταρασλίας Κωνσταντίνος (Αντιδήμαρχος) – Δήμος Ροδίων [taraslias@rhodes.gr](mailto:taraslias@rhodes.gr)
- Ιωάννης Μαχαιρίδης, (Νομάρχης) Δωδεκανήσου
- Καρίκης Ευστράτιος (Αντιδήμαρχος) – Δήμος Ροδίων fax 22410 43987 ή τηλ. 22410 46381
- Γιαννόπουλος Γεώργιος (Δημοτικός Σύμβουλος) – Δήμος Ροδίων [info@gpgiannopoulos.gr](mailto:info@gpgiannopoulos.gr)
- Μαχαιρίδης Ιωάννης (Νομάρχης Δωδεκανήσου)
- Καραμάριος Αναστάσιος (Βουλευτής Δωδεκανήσου)
- Μιχαηλίδη Δέσποινα – Δήμος Ροδίων [depym@otenet.gr](mailto:depym@otenet.gr)
- Μαντούκος Σταμάτης (Δημοτικός Σύμβουλος) – Δήμος Δικαίου (Κω) [mantoukos@hotmail.com](mailto:mantoukos@hotmail.com)
- Ιατρίδη Μίκα (Πολιτευτής Ν.Δ.) [iatridi@yahoo.gr](mailto:iatridi@yahoo.gr)
- Παπαγρηγορίου Φωτεινή – Δήμος Πεταλούδων [fotini\\_papagrigoriou@yahoo.gr](mailto:fotini_papagrigoriou@yahoo.gr)
- Κολεζάκη Μαρία – Δήμος Πεταλούδων [progpet@otenet.gr](mailto:progpet@otenet.gr)
- Γάκης Δημήτρης (Πρόεδρος Νομαρχιακής Επιτροπής Συνασπισμού)
- Παπαβασιλείου βασίλης (Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Συνασπισμού) [vasana@mail.gr](mailto:vasana@mail.gr)
- Σαντορινιός Νεκτάριος (Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Συνασπισμού) [nectarsant@gmail.com](mailto:nectarsant@gmail.com)
- Ζουμπάς Αντώνης (Πολιτικός Μηχανικός Ν.Α. Δωδεκανήσου) [zoubas@nad.gr](mailto:zoubas@nad.gr)
- Χαντζηφούντας Ανδρέας (Δημοτικό Σύμβουλος) – Δήμος Τήλου
- Αλιφέρης Αναστάσιος (Δήμαρχος Τήλου) [dimitilos@yahoo.gr](mailto:dimitilos@yahoo.gr)
- Μητροπολίτης Κύριλλος (Ρόδος)
- Μιχαήλ Καίκης (Διεύθυνση Φυσικού περιβάλλοντος) – Δήμος Ροδίων fax 22410 34444
- Παπασάββα Φιλία (Κέντρο Υποδοχής Επενδυτών) [kye@nad.gr](mailto:kye@nad.gr)
- Καλούδη Αργυρώ (Κέντρο Υποδοχής Επενδυτών) [kye@nad.gr](mailto:kye@nad.gr)
- Θεοδωρίδης Νίκος (Διεύθυνση Δασών Δωδεκανήσου) fax 22410 20674
- Θεοφάνους Νικόλαος (Διεύθυνση Δασών Δωδεκανήσου) [thnikos@otenet.gr](mailto:thnikos@otenet.gr)
- Κοντίσης Φίλιππος (Πρόεδρος) – Διεύθυνση Δασών Δωδεκανήσου fax 22410 20674
- Τσοκαταρίδου Ελένη (Διεύθυνση Δασών Δωδεκανήσου) fax 22410 20674

- Χαράλαμπος Κόκκινος (Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου)
- Παλατσούκα Αικατερίνη (Διεύθυνση Δασών Δωδεκανήσου) [k\\_mpal@yahoo.gr](mailto:k_mpal@yahoo.gr)
- Φωτάκη Μαριγώ (Προϊστάμενη του τμήματος Νομαρχ. Αλιείας) [rodos@rho.forthnet.gr](mailto:rodos@rho.forthnet.gr)
- Κουκούλας Δημήτρης (Τμήμα ΠΕ.ΧΩ Δωδεκανήσου) fax 22410 43635
- Παταβούκας Νικόλαος (Τμήμα ΠΕΧΩ Δωδεκανήσου) 22410 43635
- Σκιαθόπουλος Άρης (Τμήμα ΠΕ.ΧΩ Δωδεκανήσου) [cskia@tee.gr](mailto:cskia@tee.gr)
- Φαρμακίδης Νίκος (Προϊστάμενος) – Τμήμα ΠΕ.ΧΩ Δωδεκανήσου [nicofarm@otenet.gr](mailto:nicofarm@otenet.gr)
- Τζαμπάζη Ευαγγελία (Μέλος της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου)
- Χαράλαμπος Αλιβιζάτος (Ορνιθολόγος – Βιολόγος) – Ορνιθολογική Εταιρεία
- Περράκη Κατερίνα (Ορνιθολογική Εταιρεία)
- Βαλαώρας Γεωργία (Υπεύθυνη Προγραμμάτων LIFE στην Ελλάδα)
- Ρήγας Γιάννης (ΟΙΚΟΣ ΕΠΕ)
- Αλεξιάδου Άρτεμις (Διευθύντρια Τμήματος Δασών Περιφ. Νοτίου Αιγαίου)
- Παππάς Ευάγγελος (ΟΙΚΟΣ ΕΠΕ)
- Jakop Fric (Βιολόγος) – Ορνιθολογική Εταιρεία
- Σιούλας Ανδρέας (Διευθυντής Ενυδρείου Ρόδου)
- Μπαρκανίκας λουκάς (Πρόεδρος Συλλόγου Προστασίας του Περιβάλλοντος) – Ρόδος τηλ. 22410 60527
- Πεταλάς Σάββας (Περιβαλλοντολόγος) [petalas\\_savvas@yahoo.gr](mailto:petalas_savvas@yahoo.gr)
- Παναής Παναγιώτης (Περιβαλλοντολόγος) [panais@otenet.gr](mailto:panais@otenet.gr)
- Μακρυγιάννη Ελένη (Φορέας Διαχείρισης Δέλτα Έβρου)
- Ξυλάρης (Βιολόγος) [xinar@med.uoa.gr](mailto:xinar@med.uoa.gr)
- Μίγκλη Δέσποινα (Φορέας Διαχείρισης Σαρίας Καρπάθου) [splash@bio.auth.gr](mailto:splash@bio.auth.gr)
- Τζαμπέρης Μιχάλης (Πρόεδρος Συλλόγου Περιβάλλοντος) – Ρόδος [tzaberis@yahoo.gr](mailto:tzaberis@yahoo.gr)
- Παπαδόπουλος Κωνσταντίνος (Δασολόγος) [kpapforest@gmail.com](mailto:kpapforest@gmail.com)
- Παστρικός Γεώργιος (Φωτογράφος – Ειδικεύεται στη Χλωρίδα) [rodi@otenet.gr](mailto:rodi@otenet.gr)
- Μυστίλογλου Γιώργος (Κανάλι Ωμέγα) (έχουμε κάρτα τους!)
- Γκατσώνης Δημήτρης (Εφημερίδα Πρόοδος) [gartsonis@gmail.com](mailto:gartsonis@gmail.com)
- Γλεντή Ελένη (Κανάλι Ίριδα και Εφημερίδα Δωδεκάνησος) [iridatv@otenet.gr](mailto:iridatv@otenet.gr)
- Ρείση Ειρήνη (Κανάλι Κόσμος TV) [antenna12@fm12.gr](mailto:antenna12@fm12.gr)
- Αρβανιτόπουλος Κωνσταντίνος (Κανάλι TV4) [mazirosdos@yahoo.gr](mailto:mazirosdos@yahoo.gr)
- Μάτσης Χρήστος Εφημερίδα Βήμα της Δωδεκανήσου (1 Δημοσιογράφος) fax 22410 96701
- Διαμαντή Δέσποινα (ΕΡΑ Ρόδου (Ραδιοφωνικός Σταθμός)
- Μπογδάνη Βαρβάρα (Εφημερίδα Ροδιακή & ALFA NEWS Δωδεκανήσου – Ραδιοφωνικός Σταθμός) [irodiaki@otenet.gr](mailto:irodiaki@otenet.gr)
- Χονδρογιάννη Μαρία (Εφημερίδα Πρόοδος) [info@proodos.net](mailto:info@proodos.net)
- Λιναρδής Θωμάς (Εφημερίδα Δωδεκάνησος) [linatoliston@yahoo.com](mailto:linatoliston@yahoo.com)
- Τσακίρης Νεκτάριος (Παραγωγός Μελιού) – Τήλος [nektarios\\_tiloshoney@yahoo.gr](mailto:nektarios_tiloshoney@yahoo.gr)
- Γραμματική Κοττόρου

- Παπαεμμανούλ Νίκος (Πρόεδρος Συλλόγου Τηλίων «Άγιος Παντελεήμονας») fax 22410 73373
- Σκαναβής Μιχαήλ (Πανεπιστήμιο Αιγαίου)
- Δημόπουλος Θεοφάνης (Ταξιδιωτικός Πράκτορας) [kazisfanis@yahoo.gr](mailto:kazisfanis@yahoo.gr)
- Μαντάς Χρήστος (πρόεδρος Ιατρικού Συλλόγου) – Ρόδος [mantas@otenet.gr](mailto:mantas@otenet.gr)
- Λυμπέρη Ειρήνη (Φοιτήτρια Μεταπτυχιακού Προγράμματος – Πανεπιστήμιο Αιγαίου Ρόδου) [renalimberi@yahoo.gr](mailto:renalimberi@yahoo.gr)
- Παναγή Κική (Φοιτήτρια Μεταπτυχιακού Προγράμματος – Πανεπιστήμιο Αιγαίου Ρόδου) [kiki\\_panagi@yahoo.com](mailto:kiki_panagi@yahoo.com)
- Παναγιωτίδου Σοφία (Φοιτήτρια Μεταπτυχιακού Προγράμματος – Πανεπιστήμιο Αιγαίου Ρόδου) (έχουμε κάρτα της)
- Κανίνια Εριφύλη (Αρχαιολόγος) – Ρόδος
- Καϊσαρλή Μαρία (Φοιτήτρια Μεταπτυχιακού Προγράμματος – Πανεπιστήμιο Αιγαίου Ρόδου) [pse0318@rhodes.aegean.gr](mailto:pse0318@rhodes.aegean.gr)
- Ρωμαίος Παύλος (Πρόεδρος Συλλόγου Τηλίων) – Ρόδος τηλ. 22410 20328
- Ηρωνίας Γιάννης (Δικηγόρος)
- Βασιλάκη Αργυρώ (Φοιτήτρια) [pse05209@rhodes.aegean.gr](mailto:pse05209@rhodes.aegean.gr)
- Χατζηγεωργίου Μαρία (Φοιτήτρια) [mariachatzigeorgiou@yahoo.gr](mailto:mariachatzigeorgiou@yahoo.gr)
- Τσορπατσόγλου Χαρά (Φοιτήτρια) 6946704032
- Σταυριανάκη Ευαγγελία (Φοιτήτρια) 6946627499
- Γιαμούρη Στέλλη (Φοιτήτρια) [stelgiam@yahoo.gr](mailto:stelgiam@yahoo.gr)
- Δημοπούλου Ιωάννα (Φοιτήτρια) [ioanna1982@mycosmos.gr](mailto:ioanna1982@mycosmos.gr)
- Μικροπούλου Ζωή (Φοιτήτρια) [zoimik@yahoo.gr](mailto:zoimik@yahoo.gr)
- Χοστολίδου Χριστίνα (Φοιτήτρια)
- Αξιώτη Νίκη (Φοιτήτρια) 6973041086
- Σάββεντα Σέβα (Φοιτήτρια) [savvena@seva.com](mailto:savvena@seva.com)
- Κατσαρά Άννα (Φοιτήτρια) τηλ. 22410 94792
- Λουίζου Ευαγγελία (Φοιτήτρια) [vasorodos@yahoo.gr](mailto:vasorodos@yahoo.gr)
- Παντελάκη Καλλιόπη (Φοιτήτρια) [pantelaki.poppy@hotmail.gr](mailto:pantelaki.poppy@hotmail.gr)
- Μπαλάσα Μαρία (Φοιτήτρια) [mpalasitsa@yahoo.gr](mailto:mpalasitsa@yahoo.gr)
- Αντωνοπούλου Αιμιλία (Φοιτήτρια)
- Παραή Ειρήνη (Φοιτήτρια) [irene\\_409@men.com](mailto:irene_409@men.com)
- Πανόγλου Μιχαλίτσα (Φοιτήτρια) [michalitsa\\_p@yahoo.gr](mailto:michalitsa_p@yahoo.gr)
- Αντωνοπούλου Γερασιμούλα (Φοιτήτρια) 6948288189
- Μανιώτη Ανθή (Φοιτήτρια & Εικονογράφος) fax 22410 78921
- Κώστας Τσολακίδης (Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου – Ρόδο) [tsolak@aegean.gr](mailto:tsolak@aegean.gr)
- Ιωαννίδης Μιχάλης (Φοιτητής Μεταπτυχιακού Προγράμματος – Πανεπιστήμιο Αιγαίου Ρόδου) [ioanidis.m@envcart.aegean.gr](mailto:ioanidis.m@envcart.aegean.gr)
- Σιαμάγκας Θεόδωρος (Φοιτητής Μεταπτυχιακού Προγράμματος – Πανεπιστήμιο Αιγαίου Ρόδου) [siamagkas@sch.gr](mailto:siamagkas@sch.gr)
- Πυργός Μανώλης (Φοιτητής) 6944241437

- Σακκάς Βασίλειος (Φοιτητής) 22440 32046
  - Μαγιάφη Τσαμπίκα (Φοιτήτρια) 22410 93269
  - Αφαντενός Αντώνης (Φοιτητής) 22440 22555
  - Κασιώτη Μαρία (Φοιτήτρια) 6945715927
  - Αλεξιάδης Γιώργος (Φοιτητής) 6978231534
  - Σαββάκη Δέσποινα (Φοιτήτρια) 6940988227
  - Παπαγεωργίου Σταμάτης (Φοιτητής) 6941584387
  - Ζερβός Βασίλης (Φοιτητής) 6939531222
  - Καλοή Ελίζα (Φοιτήτρια) 6978147849
  - Δελγκώστα Αιμιλία (Φοιτήτρια) 6974482391
  - Σπάρταρης Χαράλαμπος (Φοιτητής) 6948135350
  - Ανάστασου Γιώργος (Φοιτητής) 6948199740
  - Στεφάνου Χρήστος (Φοιτητής) 6942907630
  - Γιαννιού Λευτέρης (Φοιτητής) 6948807901
  - Νικολάου Μαρία – Μαριέττα (Φοιτήτρια) 6939291421
  - Σούλη Θεοδώρα (Φοιτήτρια) 6946899297
  - Γιανναρά Ραφαέλα – Ειρήνη (Φοιτήτρια)
  - Γούσης Παύλος (Φοιτητής)
  - Δελή Θεοδώρα (Μαθήτρια Σχολείου της Ρόδου) 6972118771
  - Σακούλης Αναστάσιος [akokd@otenet.gr](mailto:akokd@otenet.gr)
  - Καλογήρου Στέφανος [skalogirou@hcmr.gr](mailto:skalogirou@hcmr.gr)
  - Παπανικολάου Φίλιππος [filpap@yahoo.com](mailto:filpap@yahoo.com)
  - Λαμπρακάκης (Τήλιος)
  - Δημητρούλης Παντελής (Τήλιος)
  - Γεωργαλής Ιωάννης
  - Σωτρίλλη Μαριέττα [msotr@tee.gr](mailto:msotr@tee.gr)
  - Αναπολιτάνος Θανάσης [anapolitanos@manw.org](mailto:anapolitanos@manw.org)
  - Ανδρέας Ανδρεάδης
  - Βασιλοπούλου [xinar@med.uoa.gr](mailto:xinar@med.uoa.gr)
  - Χαντζηφούντας Αριστοτέλης (Επόπτης Πάρκου Τήλου)
  - Κωνσταντίνος Μεντζελόπουλος (Διευθυντής Πάρκου Τήλου)
  - Candice Alexander – Μεντζελοπούλου (Πάρκο Τήλου)
  - Καφεντζή Δέσποινα (Πάρκο Τήλου)
- 129 Participants

#### g. Relevant background papers

- Any papers that were presented or referred to by speakers: A DVD of the entire conference is prepared at this time. A small film will be posted soon on YouTube.com and the Tilos Park website ([www.tilos-park.org](http://www.tilos-park.org)), Konstantinos Mentzelopoulos personal Blog ([www.LifeNature.org](http://www.LifeNature.org)) as well as the Tilos [www.FaceBook.com](http://www.FaceBook.com) Group.
- Other relevant papers for further: All presentations, slights, etc. will be part of the DVD presentation which will be available to the interested parties free of charge.